

7.9. Käitumine loodus-matkal

Vaata ja loe!

Kuula ka digi-õpikust!

Järgmisel nädalal lähemegi matkale. Õpetaja rääkis, et algul sõidame rongiga linnast välja ja pärast matkame jalgsi. Kas sa oled enne matkal käinud?

Jalgsi-matkal ei ole, jalg-rattaga küll. Põnev! Ma tahaks juba minna! Teeks lõket ja mängiks indiaanlasi.

Ma olen kuulnud, et metsas ei tohigi igas kohas lõket teha. Et on olemas oma kindlad kohad, kus tuld tehakse. Mina olen ka põnevil. Ülased õitsevad ja jänese-kapsad ka. Kui lõket teha ei saa, siis vaatame niisama metsas ringi. Kuulame linnu-laulu ja sööme jänese-kapsaid. Tähtis, et ära ei eksi.

Täna inimese-õpetuse tunnis räägime kindlasti täpsemalt, mida matkale selga panna ja mida kaasa võtta.

Miks ootavad Peeter ja Maria tänast inimese-õpetuse tundi?

Matkamine

Loe!

Kevad ja suvi on matkamise aeg. Paljudele inimestele meeldib matkata jalgsi. Nii saab ennast treenida ja ilusat Eestimaa loodust vaadata. Mõni-kord on tore ka oma klassiga matkale minna.

Miks inimestele meeldib matkata?

Märgi lause tekstis.

Matka-plaan

Loe!

Enne matkale minekut tuleb kindlasti koostada matka-plaan.

Vaja on otsustada:

- kuhu minna,
- mida tee peal vaadata ja kus teha peatused,
- mida selga ja jalga panna,
- mida söömiseks ja joomiseks kaasa võtta.

Miks on matka-plaani tegemine vajalik?

Mõttele ja räägi kaaslasega.

Teadete-tahvlid

Loe!

Väga huvitavad on metsa-matkad. Matka-radade kõrval asuvad sageli teadete-tahvlid. Seal on kirjas tähtsad asjad:

- mida sellel matka-rajal vaadata,
- kus on WC asu-koht,
- kus asub lõkke-koht.

Kus asuvad teadete-tahvlid?

Märgi lause.

Teadete-tahvel

Lõkke kustutamine

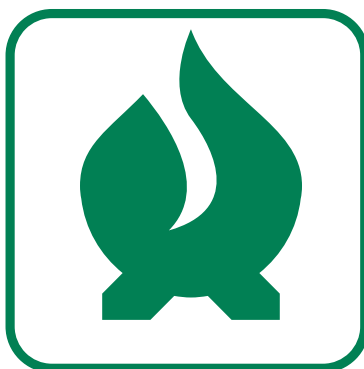

Loe!

Lõkke ääres istuda on väga lõbus. Et ei tekiks tulekahju, võib lõket teha ainult selleks lubatud kohtades. Kui lõkke ääres istumise aeg läbi saab, on vaja lõke kustutada. Kõige parem on lõkke-ase veega üle valada.

Kuidas lõket kustutada?

Märgi lause.

Prügi

Loe!

Tavaliselt sööme lõkke ääres kaasa võetud või-leibu. Mõni-kord grillime ka vahu-komme, küpsetame viinereid või keedame teed. Pärast söömist tuleb prügi sorteerida. Peab otsustama, mida võib visata lõkkesse ja mis tuleb tagasi selja-kotti panna. Lõkkesse ei tohi visata plastist pudeleid, karpe ega kile-kotte. Need ei põle, vaid reostavad loodust musta mürgise suitsuga.

Mida teha prügiga?

Märgi lause.

Lõkke ümber on koristamata

Matka-rivis kõndimine

Loe!

Metsas matkates peab oma-vahel rääkima vaikselt, sest lähedal elavad mets-loomad ja linnud. Neid ei tohi häirida. Metsa-matkal kõnnitakse tavaliselt üks-teise taga. Nii-moodi matka-rivis kõndides ei jää keegi maha ega eksi ära. Kui keegi väsib, siis puhatakse ja minnakse koos edasi. Matk õnnestub, kui kõik on tähele-panelikud ja üksteise vastu sõbralikud.

Miks on kasulik kõndida matka-rivis?

Märgi lause.

Liikumine matka-rivis

Käitumine eksimise korral

Loe!

Mõni-kord võib juhtuda, et keegi eksib ära. Kui eksinu matka-riided on heledad, siis on teda kergem leida. Hele-sinine või punane jope paistavad metsas kaugelt. Metsa minnes pane selga midagi erksa-värvilist!

Enne matkale minekut kontrolli, kas mobiili aku on täis. Eksimise korral helista kohe õpetajale. Ka õpetaja on kadunud lapse pärast suures mures.

Räägi õpetajale, kus sa oled ja mida sa enda ümber näed. Siis saab õpetaja sulle appi tulla. Kõik matkajad peavad tähelepanelikud olema, et kaaslaste otsimisel ise ära ei eksiks.

Kui sa ikkagi teisi üles ei leia, pead helistama 112. Pääste-ameti töötaja räägib sinuga. Samal ajal püüab ta sinu asu-koha välja selgitada. Pead tegema täpselt nii, nagu päästja ütleb. Ära nuta. Jää rahulikuks. Ole paigal. Ära torma ringi.

Kui oled eksinud, kellele pead siis helistama?

Märgi laused (2).

Kas ma tean?

1. Matkaks valmistumine.

Kummal pildil on matkaks sobivad asjad? Märgi.

2. Lõkke ääres käitumine. Märki õige lause.

- Lõket teeme selleks ette-nähtud kohas.
- Plastik-pudelid ja kile-kotid viskame lõkkesse.
- Tekkinud prügi sorteerime.
- Tühjad joogi-pudelid, karbid ja kile-kotid paneme selja-kotti tagasi.
- Lõket me ei kustuta, see kustub ise.
- Lõkke-aseme valame veega üle. Kontrollime, kas lõke on kustunud.

3. Käitumine eksimise korral. Kirjuta lünka õige sõna.

- Matkale minnes pane selga ..... riided.
erksa-värvilised / rohelised
- Jalga pane ..... jalatsid.
mugavad / uued
- Selja-kotti pane natuke .....
mängu-asju / süüa ja juua
- Kaasa võta ..... akuga telefon.
laetud / tühja
- Matkal ole kogu aja kaaslaste .....
eemal / lähedal
- Eksimise korral jää .....
närviliseks / rahulikuks
- Kõige-pealt ..... õpetajale.
helista / ära helista
- Kaaslased ..... siis sind otsima.
hakkavad / ei hakka
- Kui kaaslased sind ei leia, siis ..... helistada **112**.
ei tule / tuleb
- Pääste-amet ..... kohe otsimist ja leiab
eksinud lapse ruttu üles.
alustab / ei alusta

Nüüd ma tean!

- Matkale minnes on vajalik selga panna erksa-värvilised riided.
- Matkale tuleb kaasa võtta täis-laetud akuga telefon, süüa ja juua.
- Eksimise korral tuleb jääda rahulikuks ja helistada 112.
- Lõket võib teha ainult selleks ette-nähtud kohtades.
- Tühjaks saanud pakendid tuleb visata prügi-kasti või viia koju tagasi.